

slikarsko-fotografska razstava

» ZAPUSTIL BOM SLED «

poustvarjalci – učenci 3. razreda, šolsko leto 2015/2016

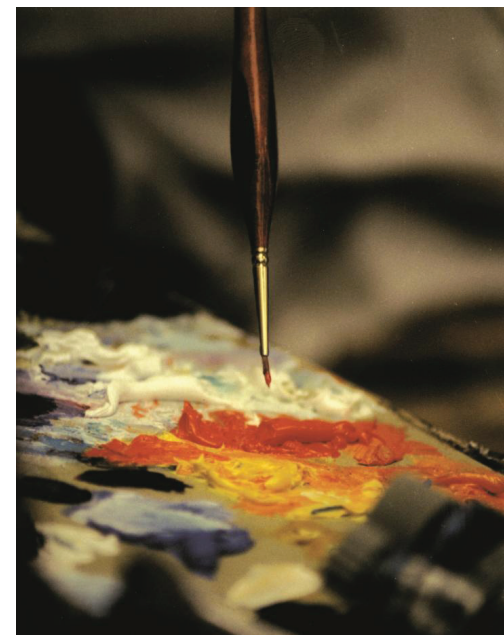
Osnovna šola Dr. Bogomirja Magajne, Divača
tempera – platno

Stojan Zafred

gvaš – papir

Jožica Zafred

fotografija – portreti slikarja Stojana Zafreda

ODPRTJE RAZSTAVE
TOREK, 27. JUNIJ 2017 ob 18.00

DIVAČA
KOSOVELOVA KNJIŽNICA SEŽANA, ENOTA DIVAČA

27. JUNIJ – 15. AVGUST 2017

Razstava, pripravljena v okviru praznovanja 12. občinskega praznika Občine Divača - 2017
Občina Divača, Kosovelova knjižnica Sežana, Knjižnica Divača,
Osnovna šola Dr. Bogomirja Magajne, Divača v sodelovanju z
JOŽICO ZAFRED

Oblikovanje in fotografije: Jožica Zafred

Med umetniške osebnosti, ki so se zapisale v kulturno zgodovinski spomin Divače, je tudi slikar **Stojan Zafred** (1951-2002).

Stojan Zafred je bil fenomen med slikarji. Slikal in pisal je namreč z usti, saj so ga posledice nesrečnega padca v zgodnji mladosti kruto priklenile na invalidski voziček. Rodni Kras ga je prvi poklical in začel se mu je odzivati z vso naklonjenostjo in občutljivostjo. Izslikal ga je na mnogo načinov, bil je njegov zvesti glasnik in prerok. Ta naravna in urbana pokrajina ga je ves čas zanimala kot kulturna dediščina, ki se spreminja in izgublja svojo identiteto, kot kamnit nostalgičen spomin ali kot čisti sestav simbolov. Slikal je v glavnem v tehniki olja na platno, veliko pa se je posvečal tudi risbi. Sprva je izhajal iz realizma, a je kmalu izoblikoval svoj prepoznavni slog nešteti barvnih potez, samo njemu lastno slikarsko izpoved, ki se je sčasoma prevesila v nadrealizem, ekspresionizem in abstrakcijo. Mnogokrat je razstavljal doma, večkrat pa tudi onstran meja, kjer je bil deležen številnih uglednih nagrad in priznanj, tudi s strani mednarodnih kulturnih institucij. Med drugim je prizadevno deloval v Zvezi paraplegikov Slovenije in postal polnopravni član **VDMFK** - Mednarodnega združenja ustvarjalcev in slikarjev, ki rišejo z usti ali z nogami.

Stojan Zafred je na svoji bogati ustvarjalni poti pustil globlje sledi kot se morda zdi. Močna volja po življenju ga je vodila v svet umetniške ustvarjalnosti. Po duhu je bil svetovljan in eden najuspešnejših ustvarjalcev, ki je s tridesetletnim slikarskim in grafičnim opusom zaznamoval tudi širši kulturni prostor. Z veliko voljo in neskončno vztrajnostjo se je prelevil v poznano in priznano likovno osebnost.

Fotografinja **Jožica Zafred** je v slovenskem in mednarodnem kulturnem prostoru vse bolj prepoznavna. S fotografijo se družijo že več kot 35 let in številne razstave, predvsem iz zadnjega desetletja, dajo vedeti, da je dosegla izjemno raven. Je prejemnica mnogih uglednih evropskih in svetovnih nagrad in priznanj. Njena fotografija je mojstrska in dokaj raznolika, saj obsega različne vsebine in tematike; - od naravne in kulturne dediščine Krasa in njegovega utripa danes, vse do odlične portretne fotografije. S fotografskim objektivom je vsa leta spremljala tudi moža Stojana Zafreda, sprva le z namenom arhiviranja in zbiranja dokumentacije. Kasneje se je izkazalo, da je na ta način ustvarila pravi ciklus izjemno impresivnih portretnih fotografij. Izbor nekaterih dopolnjuje pričujočo razstavo s posebno izrazno močjo. Portreti Stojana niso izostreni le po tehnični plati temveč so edinstveni tudi po svojem življenjskem utripu. Njegov sproščeni pogled je ujela ob raznih priložnostih, bodi si v domačem okolju in ateljeju ali kot drugod. Slikarja v njih tako doživljamo v najrazličnejših trenutkih in razpoloženjih. Kot svojevrsten povezujoč poudarek je tu še fotografija s čopičem, ki simbolično zaokrožuje in naglašuje poslanstvo umetnosti.

Polona Škodič, dipl. umet. zgod. in likovna kritičarka

Poustvarjalci – učenci 3. razreda, šolsko leto 2015/2016

Zapustil bom sled so besede slikarja Stojana Zafreda, ki je bil poln neustavljive ljubezni do življenja in umetnosti.

Učenci in učenke 3. razreda so pod mentorstvom fotografkinje Jožice Zafred na likovni delavnici spoznavali dela slikarja in njene fotografije.

Z opazovanjem slikarjevih del v »gvaš« tehniki so prenašali svoja videnja na prava slikarska platna. Igrali so se z barvami in se preizkusili tudi v slikanju z usti. Nastala so edinstvena poustvarjalna dela.

»Hvala ti, Jožica, radi te imamo, ker si nas veliko naučila, ponosni smo na svoje slike,« so povedali učenci.

In zagotovo bi bil nad njihovimi deli navdušen tudi Stojan.

Spomin nanj bo večno živel ... zapustil je sled.

Lidija Uršič, razredničarka

»Zapustil bom sled« so besede slikarja Stojana Zafreda, ki jih je izrekel v enem izmed mnogih pogovorov in srečanj s publicistom prof. Slavkom Gabercem iz Izole. In tak naslov razstave je primeren tudi, ko se slikarja Zafreda in njegova dela predstavi mladim osnovnošolskim generacijam v domačem kraju, v Divači. Na tokratni razstavi so razstavljena Zafredova dela v tehniki »gvaš« na papir z letnico 1991. Gvaš barve v tubah bi lahko po »domače« tudi imenovali profesionalna tempera barva ali prava tempera barva.

Fotografije fotografkinje Jožice Zafred prikazujejo »life portrete« slikarja Stojana Zafreda, ki prenaša slikarsko znanje na mlade ustvarjalce, da bi spoznali različne tehnike slikanja in bi se kasneje morda podali na pot umetnosti. To je fotografsko zabeleženo in prikazano na tej razstavi, ko slikar ustvarja z učenko divaške osnovne šole Ano Kravanja, ki je uspešno leta 2010 zaključila študij na Likovni akademiji v Ljubljani in postala akademska slikarka.

Poustvarjalci na tokratni razstavi so učenci 3. razreda, ki so poustvarjali na dela svojega krajana slikarja Stojana Zafreda. Ustvarjali so s tempera barvicami na slikarska platna v velikosti risalnega lista. Z opazovanjem slikarjevih del v »gvaš« tehniki so prenašali svoja videnja na prava slikarska platna ob sproščnem vzdušju in igri barv. Za učence to ni bila samo igra barv in potez čopiča saj so se kljub svoji mladosti pri ustvarjanju zavedali, da mora biti njihova abstraktna stvaritev tudi prikaz slike razumljive za gledalca.

Tako kot slike Stojana in Jožice Zafred, imajo svojo zgodbo tudi slike učencev poustvarjalcev.

Jožica Zafred, fotografinja